

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónap	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónap	1.40

Képek a jövőből.

Zomborban, a megye székhelyén a tegnapi tartott nagygyűlés után óvatosan eloltották szépen az egekig nyelvelő kivillanásokat, reflextüzeit olyan embereknek, kik kényszerítő befolyások alatt jól megtanultak már paranszóra lelkesedni, amikor leszűrdőit az est. Aztán hozzá akartak látni éjjelre a tűz tökéletes lokalizálásához, nehogy valami epekedő, bolondos szikra mohó vágygal galibát csináljon; — hát, nagy ég, azok a tüzek kiégett zsarátokká váltak, miket ha jól megkotorunk, talán ott a legalján látszik még valami — bogyadt mosoly, mely inkább a fáradság megnyilvánulása, mint a kielégülésé.

Ugy halljuk: nagy zaj volt; úgy érezzük: végakkord. Zaj amiért így kell tüntetni, hogy felszínen tartsunk hamar muló dolgokat, hátha van bennük momentán létjogosultság és ezzel az utolsó-nak meghagyott esőpp erővel is megszorítanánk még könnyen szorítható emberkéket. Végakkord?.. Hagyjuk üresen! Csak annyit ide köteles feleletnek, hogy lejárt magát a hiúságok és személyes érdekek hét éves uralma, melyet furcsa idézetek közé fognak ékeztetni annak idején ugys illetékes kritikák.

Még egy ünneplést, mielőtt — a részvénytulajdonosok következnének! Oknak csak ez maradhat indokolva: egészen mindegy, hogy mivel, csak pukkanásnak tetszék, szakítsa be a dobtütyűket, de maradjon minden egyéb egy okos — várakozásban.

Ugyanez, mintegy kárpótló vizsgálatnak, új hírek érkeznek. Ezekből a ma már egész világot betöltő szociálistörekvésnek néhány szirupcséppje keveredik a szintelen, keserű folyadékba, mit poharastól akartak elnyelelni velünk.

Felirtak a szabadkai munkások a Városi Tanácsnak, hogy tekintettel minden körülményre, melyek közül kézenfekvőn egyszerű az ő létezésük és arról soha jobbkor nem vehetett volna tudomást a világ, engedjék őket is a köztudatba a közéleten át, legyen joguk kontrollálni naponként fennforgó ügyeket.

Erre megáll a kiválasztott, döntésre illetékes testület, felelős helyzete kiszögellő magaslatán, körülnéz a vérszagu levegőben, elfintorítja mozgékony orrát és szimatol. Csend. A nagy dolgok formálódnak, legélszerűbb hagyni egyelőre mindent itt is, okos — várakozásban.

Csak legalább tükör volna ilyenkor előttük, hogy meglátnák magukat benne!

Radnai Oszkár.

Az Esterházy-kormány programja.

— A miniszterelnök beszéde. —

Budapest, jun. 22. A tegnapi ülésen mutatkozott be a kormány Esterházy kifejtette programját, melynek vázlatát itt közöljük:

A kormányalakulás létjogosultságának alapja a választójog reformjának megalkotása azok szerint az elvek szerint, amelyek öfelségének az előző kormány által ellenjegyzett kéziratában foglaltak.

A kormány a népjóléti intézmények sorozatát akarja létesíteni, a közel jövőben javaslatot fog beterjeszteni a hadiárva- és hadiözvegyek ügyéről. Gazdasági téren az erők teljes kifejtésére fognak törekedni. A fixfizetéses társadalmi osztály segítségét feltétlenül szükségesnek tartják.

Akik megvédtek a hazát, azoknak meg kell könnyíteni,

hogy házat, földet szerezhessenek és családjukkal együtt jól megélhessenek.

Az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezés végleges elintézését a következő országgyűlésre hagyják. A katolikus autonomia megvalósítását a kormány programjába vette. Mihelyt a normális viszonyok helyreállnak, a sajtótörvényt revízió alá veszik.

A választójogról szóló törvény reformára szorul és öfelsége óhajának megvalósítása a legsürgősebb szükség lesz.

Ha a többség ellenszegülne a reformnak, noha a háboruból el akarják kerülni a választást, mégis kénytelen lesz a miniszterelnök meghoszabbitszt mandátumok ellenére a választókra appellálni.

Francia miniszterválság készül.

Genf, junius 22. Briand és hívei a parlamentben főleg Violette élelmezési miniszter innézkedései miatt nralkodó elkedvetlenedésre való tekintettel, kampányt kezdenek Ribot ellen. A „L'Heure“ miniszterválságról beszél, amit Briand hívei nyilvánvalóan óhajtanak, a francia nép azonban ellenzi Briand visszatérését.

Szibéria független lesz.

Rottterdam, jun. 22. A „Ruszköje Szlovo“-nak azt jelentik Tomszkból, hogy a most megalakult szibériai függetlenségi bizottság legközelebb proklamálja Szibéria függetlenségét. A függetlenségi bizottság megtiltotta az élelmiszerek kivitelét európai Oroszországba, ami ellen a pétervári munkástanács, valamint a kormány erőlyesen tiltakozott.

Offenzívára készülnek az oroszok?

A keleti határtérről jelentik: a galícia-volhyniai arevonai egyes szakaszain az ellenség tűzérségi tevékenysége nagykaliberű ágyuk közreműködésével láthatóan növekedett. A repülő-tevékenység is élénkebb volt itt.

Nem kell a maximálás!

Bécs, junius 22. A képviselőház előtt tegnap több száz asszony vonult fel, kezükben piaci táskákkal és így kiáltottak:

— Nem új miniszter kell nekünk, kenyeret adjanak!

A tüntetőket rendőrök szorították vissza, mire az asszonyok

küldöttséget menesztettek dr. Gross képviselőházi elnökhöz. A deputáció a maximális árak eltörlése mellett foglalt állást és azzal érvelt, hogy a mostani maximális árakkal csak azt érik el, hogy árut egyáltalában nem lehel kapni.

Kilépés a munkapártból.

Ne szegüljünk ellen a királyi akaratának.

Ossbinak András a fiumei kerület képviselője levelet irt a munkapárt elnökéhez, amelyben bejelenti a munkapártból való kilépését. A kilépést azzal okolja meg, hogy választói előtt ígéretet tett az általános, egyenlő és titkos választói jog támogatására. A kilépésre az is vezette, hogy nem tartaná helyesnek az állásfoglalást olyan királyi akarral szemben, amely a népjogok kiterjesztésére irányul.

Új titkos tanácsos.

— Báró bajsai Vojnich Sándor kitüntetésé. —

(Saját tudósítónktól.) Bácska egyik legelőkelőbb arisztokrata és tősgyökeres munkapárti családjának legtekintélyesebb tagját, báró bajsai Vojnich Sándort az a legfelsőbb kitüntetés érte, hogy a király neki a titkos tanácsosi címet adományozta.

Vojnich Sándort 1910. junius 3-án 415 szótöbbséggel választották meg Szabadka első kerületében országgyűlési képviselőnek. Bácska, de az egész ország közéletében nagy szerepkört tölt be, de nevével ritkán találkozunk úgy a politikai, mint a gazdasági küzdelmek harciban vivott esatározások hőseinek névsorában. Ennek valószerű oka, hogy tradicieionális munkapárti programja révén a legkülönbözőbb társaságok és egyletek vezető szerepeit nyerte.

Szerepkörét, — melyet betölt, — a következő elég bő felsorolás ismerteti. Rendes tagja az igazolási állandó bizottságnak. Bann van a véderő bizottságában. Azonkívül tagja az 1910-ben megalakult Turáni Társaságnak (a Magyar Keleti Kulturközpont) Alelnöke a Nemzeti munkapárt országos körének. Bann ül a Budapesti ügétöverseny egyesületének alelnöki székében. Igazgató-sági tagja a Nemzeti pénzváltó r.-t.-nak. Elnöke a eservenkei Angol Magyar Cukoripar r.-t.-nak és felügyelő bizottsági tagja a budapesti általános villamossági r.-t.-nak.

A munkások kivánsága.

— Szabadka közéletének és a polgárság. —

(Saját tudósítónktól.) A világ támad föl, hogy megbukott a Tiszakormány — és e „nagy” fölfordulásban nap-nap után látjuk, mint éled az élet, mely önmagában vajjudott már, mert összeszorult benne a lét minden atomja.

Most, hogy a kormány bukásával felzajongott az egész országot megrázó explodálása az életnek, oly fenséges megnyilatkozásai bontakoznak ki, hogy a demokrácia szent tüzeinek vakítóan fénylő máglyáját kell felgyújtani, mert meg kell látnunk e pária életünk profán aristokratizmusának évezredeken át büntetlenül dugdosott gyalázatoságait.

Es Szabadkán is fellobban e fáklya, mely az egyenlőség glóriás szikráit szórja szét az élettelen polgárok közt, hol a maradiság lelketlen bornirozottsága — miként az egyiptomi sötétség — letakarja a nemtörődöm tömeget és hagyja a gyilkos hiénákat — kiszívni vérszegény testünket, nehogy az ő ősi sérthetlenségük azonosuljon az eszményi testvériség konkrét akcióival.

Most ime, Szabadkán megmozdult a polgárság lelke és az új, progresszív és demokratikus támaszok fölvértett körfalától körülövezetten helyet kér a mindennapi kenyér szétosztásánál.

A munkás él, dolgozik és csontig soványodott beteg teste csak levegőt kér, hogy megadassék neki a létfeltétel legelső lehetősége:

a saját ügyeinek intézése,

mely az életszükséglet legminimálisabb követeléseit rejtegeti magában.

A munkások országos akciója, — mely választójogi blokk megalakításának érdekében — az összes egyesületek és a keresztényszocialista pártok közös egyetértésével — nálunk is folyamatban van — még impozánsabb megnyilatkozása a szabad egyenlőség testvéris jograébredésének, mint az az akció, melyet a szabadkai munkások szakszervezeti tanácsa kér a polgármestere útján a városi tanácstól.

A Délvidék tegnap egy rövid napihirben jelentette, hogy a szabadkai munkások szakszervezeti tanácsa beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, melyben kéri, hogy ezentul a munkásokat is vonják be a város közéletének ügyeinek intézésébe.

A munkások beadványa.

A szabadkai polgárság és munkásság nevében a szakszervezeti tanács a következő beadványt intézte dr. Biró Károly polgármester útján a városi tanácshoz:

Méltóságos Polgármester Ur!

A három év óta dúló háború által teremtett rendkívüli gazdasági helyzet s ebből eredő súlyos megélhetési viszonyok kettőzött kötelességévé teszik alulirt Szakszervezeti Tanácsnak, hogy minden olyan közéleti akció iránt, mely a kebelébe tartozó

munkásság közéletének nehézségeit van hivatva enyhíteni, — fokozott érdeklődést tanúsítson. Sajnálattal tapasztalta azonban ezideig a munkásság, hogy a Méltóságod vezetése alatt álló városi közigazgatás még azon ténykedéseiben sem kereste az érdekelt munkássággal való közvetlen érintkezést és kapcsolatot, melyek a város polgárainak a kebeléből alakított tanács közreműködését tették szükségessé. S ha már történetek is ilyen irányban intézkedések, soha sem a Szakszervezeti Tanács meghallgatásával amely szervezet pedig, — mint a Szabadkán létező ipari szakcsoportok képviselőiből alakult testület, — leghivatottabb és egyedül hivatott véleményt nyilvánítani abban a kérdésben, hogy kit tart alkalmasnak az esetről-esetre felmerült s felmerülhet konkrét esetekben az összmunkásság álláspontjának a kifejtésére s érdekeinek a képviselésére.

Tudomásra van a Szakszervezeti Tanácsnak pl. arról is, hogy Méltóságod vezetése alatt egy közéleti tanács működik Szabadkán, melyben a munkásság részéről senki sincs jelen és így nincs módjukban panaszainak és kivánságaiknak illetékes fórum előtt kifejezést adni. Viszont a munkásságtól való eme távoltartózkodás épen az oka annak, hogy Méltóságod igen gyakran épen azokról a sérelmekről és panaszokról nem vehet közvetlen tudomást, melyek a legsürgősebb orvoslást igénylik s amelyek ily módon a legnagyobb jóindulat és legbecsületesebb szándék dacára sem orvosolhatók a város lakosságának közmegelegedésére.

Amint tehát a Szakszervezeti Tanács alulirt vezetősége ezt Méltóságod tudomására hozza, egyben mély tisztelettel kéri, hogy a jelenleg működő közéleti bizottságban a munkásság részére is megfelelő számarányu helyet juttatni, a jövőben pedig hasonló esetben a Szakszervezeti Tanács véleményét is meghallgatni szíveskedjék.

Abban a reményben, hogy felajánlott szolgálatainkkal a város polgárságának s munkásnépének hasznos szolgálatot tehetünk, maradunk hazafias tisztelettel:

a szabadkai munkások
Szakszervezeti Tanácsa.

— Uj főorvos Baján. A távozó Purgly Sándor dr. főispán betöltötte a bajai közpórház 4 év óta üresedésben levő főorvosi állását. Kinevezte dr. Józsa Jenőt, aki a budapesti Rókus-kórházban hosszabb ideig volt orvos, mint Angyán tanár asszisztense. Az új főorvos azidőszent katonai szolgálatot teljesít és így nem tudható, mikor foglalja el állását. — Helyettes kerületi tisztiorvos *Wallshausen Gyula dr.* lett, aki közismert buzgalomával bizonyára nagy hasznára lesz a város közegészségügyi restaurálásának.

Az Angyalbándi vérszopói.

— Kalandok a napnyugati ugarakban. —

(Saját tudósítónktól.) A vasuti tolvajlások napirenden vannak. Különösen a kisfizetésű vasuti fékezőkét kényszeríti a megélhetés arra, hogy állandó foglalkozásként üzzék a vasuti kocsik kifosztását.

Az újságok állandóan foglalkoznak e tolvajlásokkal, hogy a minisztérium legalább ezen az uton értesüljön a gyengén fizetett alkalmazottainak szorongatott helyzetéről, mely nap-nap után válságosabbá válik.

Jelen esetben is vasuti lopásról kell beszámolnunk, melyet két vasutas követett el.

Az Angyalbándi vonat egyik kocsiját lopta meg Gruncsics István kíséretű vasuti fékező, aki Szabadkán, IV. ik kör, Kör-utca 474. sz. alatt lakik. Társa Horváczki András egy vasutezredbeli katoná, aki a Vörösegyház állomáson 21 zsák kukoricát és 9 zsák lisztet loptak el a Kossutfalvai vonatról. A harminec zsák szerzeményt két kocsi rakták föl és az éjjel esendben baktattak a napnyugati ugarakon keresztül Szabadka felé. Bűnösségük érzete legkevésbé sem háborgatta őket, mert a tolvajok megszokott hidegvérével hajtották

a lovakat. Az eset mindenesetre gondolkodásra ad okot, vajjon szabad-e továbbra is tűrni, hogy a kis fizetés tolvajokat neveljen az ország számára.

A csillagos, de sötét éj leple alatt *Pertics Márk* 10-es számú rendőr és három polgárőr, akik a napnyugati ugarakban cirkáltak, — egészen megközelítették a gyanútlanul haladó kocsikat. Igazolásra szólították fel őket, mire a két kocsi erős iramban menekült a járőr elől. Ekkor

megkezdődött utánuk a hajtsza.

A terhes kocsik elé fogott lovak jól kiállták a próbát és keresztül a napnyugati ugarakon egészen Vucsidolig jutottak. Itt *Bajcsics István* udvarába hajtottak, ahol a járőr is utolérte őket.

Gruncsicsot és Horváczkit felszólították igazolásra, melynek folyamán kiderült a kukorica és liszt sorsa. — Ezután a járőr a két kocsi utóból utnak indította és a lopott gabonaneművel a városházára hajtották, ahol *Husza Ferenc* ügyeleti rendőrbiztos átvette a lopott kukoricát és lisztet

Francia hadifoglyok Szabadkán.

Rövid följegyzések maradtak ránk Napoleon idejéből arról, hogy a magyarok francia hadifoglyokat hoztak haza onnan a mezse földről. Az egyik hivatalos iratból csak annyit tudunk meg, hogy a Szabadkán volt francia hadifoglyokat 1814. március, április és június hónapokban Szegedre kísérték. Hogy nem lehetett kicsiny a foglyok száma, az kitéve abból is, hogy 3 hónapban kísérték őket Szegedre.

Ezzel kapcsolatban érdekesnek tartjuk azt a megjegyzést, hogy Szabadkán a Szegedi-uti foglyótáborban 500 muszka van elhelyezve, míg a gazdákhöz kb 1000-et adtak ki munkára és megint jön éppen ma 125 friss erő a gazdáknak. Ezek azonban — minthogy valamivel közelebb van a hazájuk, mint volt a franciáké — folyton szöknek. Mindennap 3-4-en jelentik be, hogy meglépett a muszkájuk.

Elkészült a nyugdíjszabályzat tervezete.

— Schossberger indítványa a közgyűlés előtt. —

(Saját tudósítónktól.) A *Délvidék* jelentette, hogy mult hó 22.-én dr. *Schossberger József* törvh. biz. tag indítvány adott be a városi tanácshoz, a nyugdíjas városi tisztviselők érdekében. A nyugdíjügy rendezése a tisztviselők öreg napjaiban a létező kérdésé.

Az indítvány különösen hangsúlyozta, hogy Szabadka város alkalmazottainak fizetési viszonyai egyike a leggyengébbeknek és velünk lépést csak Hódmezővásárhely tart.

Az intézményt a közgyűlés mult hó 26-án tárgyalta és a legviharosabb villámok cikáztak a közgyűlésézés egén. A tárgyalások során a közgyűlés elfogadta a tanács ama indítványát, hogy a nyugdíjügy végleges megoldását illetőleg az indítványt kiadják a tervezet elkészítése miatt.

Most az indítvány beadásának egy hónapos fordulóján örömmel jelenthetjük, hogy a tervezetet dr. *Kiss József* városi főügyész már elkészítette.

Ezek szerint a tervezett tárgyalása — mint a mult havi közgyűlés is határozott — a 28-án megtartandó közgyűlés elé kerül tárgyalás végett.

Ezzel megszűnik az a szegényteljes állapot, melyben a csekély nyugdíj mellett — éltek a város nyugdíjasai és keserítő jövőt láttak a munka mostani rabigásai, — a jelenleg alkalmazásban levő városi alkalmazottak.

A nyugdíjszabályzat tervezetének elkészítésével kapcsolatosan meg kell állapítanunk, hogy dr. *Biró Károly* városunk polgármestere minden megkezezetével odahat, hogy a tervezet elfogadásával enyhítsen a legszorongatottabb napokat élő nyugdíjasok ügyén.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

Váltsa meg
már ma a
jegyét a

KORZÓ MOZI

Berki- : :
kabaréhoz!

Nagy tűz Csávolyon.

— 60,000 korona a kár. —

Csütörtökön délután 2 órakor — mint csávolyi tudósítók jelentik — eddig ki nem derített okból kigyuladt a csávolyi postaépülettel szemben ifj. Pálesz Tamás kertjében, közvetlen a féleresztes nyitott félszer előtt az elszórt szalma, száraz trágya és kukoricaszár. Az élénk délnyugati szél mellett lobogva égő tűz átesapott Kohn Antal vagyonos gazda kertjébe, ott lángra lobbantotta az ugyancsak nyitott félszert, majd a cserepek szétpattogása után a kukoricagórén és szénapadláson át egy pillanat alatt befutotta a tűz az udvari épületet és az utcai frontot is.

A szél egyre élénkült s ezért a posta leadta telefonon a vészhirot a szomszéd községeknek. Nem telt bele félóra és Felsőszentiván fecskendője a csávolyival vetekedve

ontotta a vizözönt a már akkor teljesen megfüstösödött tetőzetre. Majd eljött Rém és Bácsbokod is segíteni, úgyhogy 7 órára vége volt a veszélynek.

A szomszédos községek elüljáróságán kívül különös dicséret illeti meg a csávolyi lakosságot, mely a legnagyobb buzgalommal hordta a vizet. Kivált 3 pap működött közre az oltásnál: Petres János, az új felsőszentiváni plébános, Egi Lőrinc csávolyi adminisztrátor és Peresi József bokodi káplán, a lecsobb példát adván a népre az áldozatos felebaráti szeretetre.

Az épületeken kívül, elpusztult Pálesz Tamásnál 5 tehén is, melyek láncal voltak a jászolhoz kötve. A kár meghaladja a 60,000 K-t, melyből biztosítás révén nagyon kevés térül meg.

NAPI HIREK.

— Számfejtik a városiak gyorssegélyét. Lázás munka folyik a városi számvevősnél. Kántor Rezső főszámvevő h. és az egész számvevőség most ugyiszólván a gyorssegély számfejtésével van elfoglalva. Különös nagy körültekintést és munkát kíván az alkalmazottak családtagjai számára folyósítandó segély számfejtése. E szerint a városi tisztviselők 24 éven aluli ellátatlan gyerekei számára 200—200 koronát, — a dijakok és altisztek 16 éven aluli gyerekeik számára 100—100 koronát folyósítanak.

— Nem fejlesztik az állomást. Új kereskedelmi miniszterünk, Serényi Béla gróf ez évre 96 millió korona költséget állít be új beruházásokra, a vonatknál és állomások fejlesztésénél. Az ország 42 nagyobb állomásán készítenek kisebb nagyobb bővítéseket. Sajnosan kell azonban megtudnunk, hogy Szabadka nincs ez állomások közt és így a miniszter a szabadkai állomásra nem szándékozik semmit sem költeni. Szabadka és Budapest közt új sínpart sem építenek, pedig ez is igen kellene. Ugy látszik, még várhatunk!

— Kitüntetések. Az ellenség előtt tapusított vitéz magatartásuk elismerésül a kis ezüst vitézségi érmet kapták: Grubicsák István tart. 6-os honvéd és Zsivkó Lázár, Stefko József, Klebecskó András tart. huszárok, Szerencsés Sándor, Ritter Károly huszárok, Paczek Illés tart. szakaszvezető, a 4. honvéd huszárezredben. Másodszor kapták a bronz vitézségi érmet: Hoffmann Jakab 4-es honvédhuszár-tizedes és Stern Lajos 6. honvédgyalogezredbeli hadnagy. Bronz-érmet először kaptak: Vukovics József és Novák János 6 os honvéd-népfőkelők, Kiss Sándor, Molnár András, Hajdu János, Zwarecz János huszárok, Fekete Imre népf. tizedes, a 4. honvéd huszárezredben.

— Mikor és hol kapnak lisztet a pusztaiak? Az este panaszták el szerkesztőségünkben. Egy Ludas-pusztai ember beküldte tegnap estefelé a szolgáját Szabadkára, hogy váltsa ki neki e hétre a lisztet. A szolga bement negyed 7 órakor a Rukavina cukrászda

mellett levő városi lisztüzletbe. Itt az elárúsító és a személyzet azt mondták neki, hogy jöjjön fél 8-kor, de ekkor azzal küldték el, hogy most már nem dolgoznak. — Nem volna-e jó alaposan kioktatni azt a személyzetet, hogy ne csináljanak bolondot senkiből se és ne mondják, hogy jöjjön valaki fél 8-kor, — amikor tudják, hogy fél 8-kor már nem dolgoznak? Különösen ne vicceljenek pusztai emberekkel, ne várakoztassák őket másfél órán át! Képzeld el ezek az — úgy látszik — jóllakott alakok, hogy ma annál a ludasi családnál nem süthetnek kenyeret, csak az ő kenyelmszeretetük, vagy hanyagságuk miatt! No de talán ez volt az utolsó eset!

— A 38-as szoba lázas munkája, vagy a cukorjegy jubileuma. Julius elsején a cukorjegy kiterjedt családjá ünnepelni fogja egy éves jubileumát. A múlt év e napjától kezdődő érvénnyel léptették ugyanis érvénybe a cukorjegyrendszert Szabadkán. — Az utalványokat egy esztendőre állították ki s így arról most az utolsó átalványozó szelet is lekerült volna, de a város célul tűzte ki a háborús emlékek szaporítását és megad minden alkalmat arra, hogy a polgárság hadi leletjeinek számát gyarapítsa. A tisztviselők tehát valószínűleg ezért nem kaptak május eleje óta cukrot. De ha a cukorkiosztásnál nem is tapasztalhatunk oly serény igyekezetet, kissé vigasztalhat számunkra az a körülmény, hogy a városi székház 1-ső emeletének 38-as számú szobájában meglepetések készülnek számunkra. — Itt buzgón folyik ugyanis a jövő esztendőre szóló cukorjegyek kiállításához szükséges előmunkálat, mely a május elején megtörtént népszámlálás szerint igazodik.

— A bajai főgimnázium új igazgatója. Most jelent meg dr. Békefi Remig zirci apát rendelete, mely szerint a bajai főgimnázium ki-váló pedagógusát dr. Werner Adolfot, az ottani főgimnázium volt igazgatóját az egri konvent perjeleként és az egri gimnázium igazgatójának helyezték át. A bajai főgimnázium új igazgatójának pedig dr. Kürty Menyhértet ren-

delték ki. Uyanide tanárnak dr. Kovács Piust küldték ki.

— Hétfő az utolsó hadikölesönjegyzési nap. 26-a — hétfő — a hatodik hadikölesönjegyzés utolsó napja. A hátra lévő három nap az utolsó alkalom, hogy azok, akik eddig még nem teljesítették kötelességüket, most eleget tegyenek ennek.

— A jövő héten költözik a közlelmezési hivatal. Most nagyban folynak a munkálatok a polgári leányiskola régi épületében, — ahol a a háboru alatt a fiu felső kereskedelmi iskola volt — hogy a helyiségeket átalakítsák a közlelmezési hivatal céljaira. Az átalakítás még e héten befejeződik és a jövő héten a közlelmezési hivatal, — meiyet egészen újja szerveznek — átköltözik az új helyiségekbe, ahol legalább is addig marad, amíg meg nem érkezik a miniszter válasza az iskolák elhelyezése tárgyában.

A „Délvidék“ már fél két-tókor kapható az utcán.

— Egy városi tisztviselő halála. Rózsa Sándor huzamos ideig szolgált Szabadka városát. A rendőrfőkapitányságon volt alkalmazva. A hivatalnokember betegsége — a tüdővész — tüdejét annyira megtámadta, hogy operációra volt szükség. Mint katonát — az egyik budapesti kórházban meg is operálták, de az operáció nem sikerült és így Rózsa Sándor elköltözött az élők sorából. — Szülei a halottat hazahozatják. Temetése vasárnap délután lesz a vasuti pályaudvarról.

— Az eszperantisták helyi csoportja megalakulásának bejelentése. Jelentettük, hogy a szabadkai eszperantisták hétfőn délután 6 órakor a máv. altisztikörben megtartott alakuló ülésüket. A helyi csoport megalakulásáról ma adták be a szabadkai rendőrfőkapitánysági hivatalhoz a jelentést.

— Jegyzőválasztás Nádálján. Az üresedésben levő nádáljai jegyzői állásra Tripolszky Gyula zsabylai főszolgabíró elnöklésével tartott képviselőtestületi ülésen Katyánezky István eddigi helyettes-jegyzőt egyhangulag megválasztották. A főszolgabíró üdvözölte az új jegyzőt, aki meghatottan mondott köszönetet választóinak és az elnöklő főszolgabírónak.

— Bojkottált vidéki lap. A magyarországi hírlaptudósítók szindikátusának választmánya érdekes ügygel foglalkozott. Az egyik vidéki lap ugyanis felmondott tudósítójának, mert fizetésemelést mert

kérni. A választmány kimondta, hogy mindazokat, akik a háboru alatt elvállalják a szóban lévő vidéki lap tudósítását, bojkottálni fogják. A választmány végül örömmel vette tudomásul a Budapesti Ujságírók Egyesületének ugyanilyen értelmű határozatát.

— Előléptetés a Horvát Országos Banknál. A Horvát Országos Bank r. t. igazgatósága az intézet eddigi főtitkárját Órfi Rezsőt a szabadkai fiók titkárává nevezte ki. Kinevezése egy bank tisztviselői, mint ismerősei körében élénk örömet keltett.

KORZÓ-MOZI

Június 22-én péntek,
23-án szombat és 24-én
- vasárnap -

ERŐSER és GYENGÉR
társadalmi dráma.

Június 25-én és 26-án
hétfő és kedd

BERKI-kabaré

Június 27-én és 28-án
szerda és csütörtök

HELLA HERCEGNŐ

Június 30-án szombaton
és július 1-én vasárnapon
Röngyelmi asszony

ELŐADÁSOK KEZDETE:

Hétköznap 6 és 1/2 óra, ün-
nep- és vasárnap 2, 4, 6
és 1/2 órakor.

A veszett kutyák megrendszabályozása. A napokban hírül adtuk, hogy a veszett kutyamarások az utóbbi időben nagyon megsaporodtak. Ennek kapcsán jelentettük, hogy hétfőn éjjel is négy katonát martak meg a kóborló kutyák — Ebből kifolyóan Szokoló Sándor a 86-osok pótkeretének parancsnoka átírt Szabadka városához, ahol már ezt megelőzően is folyamatban voltak a veszett kutyák megrendszabályozását célzó intézkedések. — Az utóbbi időben ugyanis a veszett kutyamarási esetek oly nagy mértékben fordultak elő, hogy a hatóság kénytelen a marási esetek meggátlása végett radikálisabb eszközökhöz nyulni. Ezt megelőzően igen ajánlatos, ha a kutyákat tartó közönség felesleges kutyáit *Reczkó Mihály* köztisztviselési felügyelőnél bejelenti. A bejelentett kutyákat ingyen és bérmentve szállítják el. Ennek elmulasztása esetén a hatóság kénytelen lesz házról-házra járva a kutyákat összefogni és a kutyákat kellőképp nem gondozó, vagy minden jogos ok nélkül több kutyát tartó közönség ellen a megtorló lépéseket megtenni. A kutyák létszámának ellenőrzése már hétfőn meg is kezdődik.

Hirdetéseket felvesz a

„Délvidék“ kiadóhivatala.

Lilla Borsos

KAMÉLIÁS HÖLGY

Dumas Sándor világhírű regényének legszebb és legterjedtebb rekonstrukciója négy felvonásban.

KLARA KIMBALL YOUNG

a Szibéria, Pogrom és Tritby főszereplőjének parádés szerepe.

Csütörtökön és pénteken 5 és 8-ór.

— Megint szurkálózta az éjjel. Bácska, de különösen városunk mindig híres volt hosszú bieskiról. A nyolcadik körök jóhírűve még ma is ismeretes. Az utóbbi időben azonban a hatodik körök erős versenytársként akarják utolérni a híres kör dicső erényeit. Az éjjel 1 óra tájban *Torkos Ferenc* 19 éves legényt VI-ik kör 332. számú lakása előtt ismeretlen tettesek összeszurkálták. A hátán ejtettek bicskaszurásokat, melyeket mindenünk kötöztek be.

— Megmentette a katonabecsületet. *Szárics Lukács* 88-os katonája egy társával Bácsalmás határában 10 rendbeli lopást és betörést követett el. Mielőtt azonban e nemes ügy lebonyolításához fogott volna, legelsőnek egy civil ruhát lopott magának, hogy megmentse a katonabecsületét — most amikor sok esetben civilek öltöznek katonáknak, hogy lopásaikat és egyéb bűncselekményeiket észrevétlenebbül követhessék el. A napokban Vámtelkei-pusztá határában azonban épp akkor csípte el a csendőrdjór, mikor *Papp József* gazdától egy zsák finom nül-lás lisztet akart elemelni. Az előzetes bűnhődés legérdekesebb fázisa az, hogy tegnap délután a liszteszsákkal a hátán kísérték be a 86-osok parancsnokságához.

— Vizsgálatok a női kereskedelmi szaktanfolyamon. A zárda női kereskedelmi szaktanfolyamán az évszázó vizsgák *hétfőn* délelőtt 8 órakor kezdődnek. A tanfolyam iránt érdeklődő köröket korlátolt számban szívesen látja a vizsgágon a tanfolyam igazgatósága.

— A király és a jókarban levő ócska gépek. Hogy a nyomdászok néha minő furesza dolgokat kevernek a lapba, arra igen sok a példa. A napokban az egyik *bajai* lapban pl. ezt a címet olvastuk: Hársfávirágot a beteg *katának!* (Ehelyett: beteg katonáknak). Most meg az egyik aradi lapban a következőket olvassuk: A királyi pár legutóbb gyöngyösi látogatása alkalmával tudvalevőleg felkereste a gimnázium épületében szorongó tüzkárosultakat is. A gimnázium igazgatója fogadta őfelségét. A király barátságosan üdvözölte, miközben az igazgató bemutatkozott:

— Erdős Tivadar vagyok.
A király csodálkozva nézett rá és ezt kérdezte:

— Ön az az Erdős Tivadar, aki velem járt Sopronban a középiskolában?

— Igen, én vagyok Felső — felelte az igazgató.

A király ezután karonfogta az igazgatót és körüljárták a gimnáziumot. Közbe-közbe mosolyogva kérdezte a felség:

— Ugy-e, milyen jó ember volt a történelmi tanárunk? De az a másik, a mennyiségtan tanára szigoru ember volt.

Amidőn már körüljárták a termeket, e szavakkal bucsuzott a király:

— Jókarban levő ócska gépek és kazán eladó. Cím a kiadóban.

— A tarhó ára. *Szekulics Antalné* Sebesies-pusztai asszony ma a tarhót a piacon 1'60 K-ért árulta. A detektiv *Brestyánszky* rendőrkapitány elé vitte, aki elko-bozta a 15 liternyi készletet és a városháza előtt a kocsin ki is mérte 1 koronáért literjét.

— Fő a pontos mérleg. *Ámbár* a kormány szándéka szerint az ujbungonyának 40 fillér az ára. Szabadkán 1'20 K a maximális ár, mert még nem érkezett le az új rendelet. A piacon így is nagy veszekedés folyt *Kiss Antalné* Radonováci-uti zöldséges kofa és egy lány között. A lány 2 és fél kiló krumplit kért, de csak 2 kilónak találta kosarában a lemérés után. Ezért szólt a rendőrnek. A kofa azt hajtotta, hogy ő 2 kilóba adta a és ennyi meg is volt. A jelenlevő rendőrkapitány úgy csinált rendet, hogy az egész készletet eladatta a maximális áron, rendesen kimérve.

— Ki ugat? A szállási embert a kutya miatt pörölték a járásbírósnál. Az atyafi nem akarta megfizetni azt a kárt, amelyet a kutyája okozott.

— Akkor állatka, mint az öklöm, már hogy tudott volna annyi kárt csinálni...

Tanuk igazolták, hogy a kutya akkora, mint egy borjú.

— Hát mutassa be a kutyáját, ösztökélték az embert.

— Már hogy mutatnám be, —

— fakadt ki szállási polgártárs, — elkergettem a rossz ebet és most magam ugatok helyette...

Meghaltak:

Klimek János 16 éves VIII-ik kör 15. szám alatt szülei lakásán; — és özv. *Lulits Fülöpné*, *Benedek Jozsika* 84 éves korában III-ik kör 130. számú lakásán.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et!

CSARNOK.

Káprázat.

Törött, elfoszlott melódiák,
Lágy akkordok és vihar-szimfóniák
Zokogva sirtak újra bennem.
Megrázták lelkeim vad haraggal. —
Kéjes borzongás? Gyönyör? — Mi volt?
Valakit néztem némán, halkán,
S lelkeim ringott a szimfóniákban.

Vágy, öröm, hangulat,
Rég elfeledt kedves történetek,
Hosszu bolyongás véres felhők alatt,
Csillagvilágos nyári alkonyat
Megtaláltok újra, régi,
Elhagyott, kopott hajlékukat.
Nevetve-sírni szerettem volna. —

Néztem, egyre néztem azt a nőt
És nem vettem észre, hogy már nincs itt.
Közlebb jött, elshant mellettem;
Én alig-alig, hogy csak ráeszméltem. —
Csak azt a távoli képet láttam
Glóriában, fényben, halk szimfóniákban
A hervadó emlékek között.

SZAGMEISTER ALAJOS.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyanintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). *Schäffer Géza* vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Közgazdaság.

Maximálják a vendéglői árakat. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke kijelentette, hogy mivel a koresmákban az étel folyton drágul, ez ellen legközelebb erőlyesen fellépnek. El fogják reudelni, hogy a vendéglők a nap bizonyos óráiban csak egyféle ételt szolgálhassanak fel és ennek az ételnek az árát hatóságilag fogják megállapítani.

Az új gabonaárak. Az Országos Közélelmezési Tanács elhatározta, hogy az új gabonaneműek maximális áraitra vonatkozóan a következő javaslatot terjeszti a kormány elé:

Buza 50 korona,
Rozs 43—46 korona,
Arpa 46 korona,
Zab 44 korona.

A Közélelmezési Tanács javaslata alapján a kormány még e héten véglegesen megállapítja és közlésezi az új maximális árakat.

Törvénytörvények.

Jogsetek.

6 százaléknál magasabb kamat váltóperben nem érvényesíthető. A Kuriának 1917. április 27-én kelt P. IV. 5521. sz. ítéletéből közöljük a következőket: A m. kir. Kuria a felülvizsgálati kérelemnek helyt ad, a felelőzési bíróság ítéletének a tőke után fizetendő kamatra vonatkozó rendelkezését akként változtatja meg, hogy az alpereseket a megítélt tőkeösszegek után a lejárat napjától számított 6 százalékos kamattal kötelezi, az ezt meghaladó kamatkövetelés felől rendelkezés hatályon kívül helyezi, egyéb részében azonban a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

Szerkesztői üzenetek.

Inota. Szabadka földbirtokát alkotja a 12 pusztá: Csantavér, Verusics, Tompa, Ludas, Zobnatica, Nagyfény, Vámtelkei, Györgyén, Bajmok, Tavankut, Sebesies és Kelebia.

Hol kapható a „Délvidék“?

A *Délvidék* a következő üzlet-helyiségekben kapható Szabadkán, délutánként 2 órától fogva:

Fejes Károlyné. Kálmán-utca.
Filoy Jenő. A postával szemben.
Gerber Jakab. Kossuth-utca.
Herczl József. Petőfi-utca.
Krécsi A. Nándor. Deák-u.
Krizzánovics Péter. Zombori-ut.
Kuluncsics Sándor. Zimonyi-ut.
Kunssabó Lajos. Pázmány-u.
Nojcsék Géza Beresényi- és Damjanich-utca sarok.
Pukkel István. A képezdével szemben.
Rieger Mihály. Vörösmarty-utca és Zombori-ut sarkán.
Riesz Dezső. Bajai-ut.
Sibality Illésné. Vörösmarty-u.
Kunetz András. Palics.

Felölös szerkesztőnk telefonszáma: Palics 34.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly* igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József* ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

APRÓHIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szóig 1 korona, minden további szó 10 fillér. Föltűnőbb betűkkel szedve, minden szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapok számokban 10 szóig 2 korona.

Házi nyul. Keressék megvételre ezüst házi nyulakat. Ajánlatok pontos cím megjelölésével „Ezüst nyul“ jellegre a Délvidék kiadóhivatalához küldendők. 8-5

Butorozott szoba. Kerestetik butorozott szoba villanyvilágítással és konyhasználattal — gyermektelen házaspár részére. Szíves ajánlatok „Szolid“ jellegre a lap kiadóhivatalába kéretnek. 5-3

Házvezetőnő. Megbízható házvezetőnő kerestetik Szabadkára egy uri családnak. Cím a kiadóban. 5-1

Egyetemi szolgál. Jó fiktéssel, állandó alkalmazásra azonnal felvétet. 6-3

Nevelőnő. Német gyermekleány, ki mosáson kívül háztartásban is segédkezik, írjon „Fleiszig“ jellegre a lap kiadóhivatalába. 4-3

Favágást

és
apritást

motorral háznál elfogad
Bánó és Bröder.

Rendeléseket felvesz városi iroda Kossuth-utca.

Telefon 446. Telefon 446.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00
	éjjel 6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind.	déllelőtt 10:15*
	délután 1:55
	éjjel 12:45
	3:28
Zomborból érk.	déllelőtt 10:02*
	éjjel 10:11
Zomborba ind.	éjjel 6:14*
	5:23
Ujvidékről érk.	délután 1:21
	éjjel 11:50
Ujvidékre ind.	délután 1:44
	éjjel 5:48*
Szegedről érk.	déllelőtt 7:40
	délután 12:42
	éjjel 8:07
Szegedre ind.	déllelőtt 6:15
	délután 1:30
	éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk.	déllelőtt 9:02
	éjjel 9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk.	déllelőtt 7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól regge 6-ig.